

Panis Evangelici Fragmenta Quadragesimalia Tripartita

Ex sanctissimo Dei Verbo copiosè & sedulo collecta, Sanctorum Patrum, variorumque Auctorum sententiis & conceptibus mirificè aucta; Et Omnibus Quidem Anni Dominicis; præcipuè tamen singulis Quadragesimæ Dominicis & Feriis per binas ad minus, sæpius denas aut septenas Conciones fideli Populo ...

Lingendes, Claude de
Coloniae Agrippinae, 1689

XCIV. II. In idem Evangelium: agit de bona Electione, tractataque ejus necessitatem & naturam.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56368](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56368)

FERIA SEXTA

DOMINICÆ PASSIONIS.
CONCIO SECUNDA.

DE BONA ELECTIONE.

Eius necessitas & Natura.

Collerunt Pontifices & Pharisei concilium. Ioan. 11.

DIXIMVS de hocce nefando Concilio, ejuſque conſultationem cæcam, perverſam & impiam fuiſſe oſtendimus; cæcam quidem in peſſima illatione, qua ex Chriſti miraculiſ eius mortem mali Pontifices deduxerunt; perverſam impiamque, qua finem medio poſt poſuerunt, in quo eſt ſumma perverſio, & temporalia ſpiritualibus prætulert, quod eſſe ſumme impium omnes vident. At de hiſ ha- ſtenus. Nunc occasione tam malæ deliberationis, de bona conſultatione agere conſtitui, quæ quanti ſit momenti nemo ſatis mea quidem Sententia queat exponere. Atque ut id procedat melius, tracto quod eſt in ea præcipuum, eſtque ejus terminus, nempe Electionem: ſed prius petenda gratia. AVE MARIA.

Quod ſunt Angeli Cœliſ quos regunt, Sol Aſtris quæ illuminat, Anima cor-

pori cui vitam impertit: quod facit Navarchus in Navi, Imperator in Exercitu, Rex in Regno, princeps rota in horologio, id efficit electio in rationali hominum vita. Amove Angelos à Cœliſ, & erunt Cœliſ ſine motu: aufer ſolem a mundo, vel lucem à Sole, Aſtra nihil niſi tenebræ erunt, & nocti alteram noctem inferent: ſejunge animam à corpore, quod ſuperſuerit ſolum eris cadaver: Ita ſi ſuſtuleris hominibus electionem & conſilium, nihil illis niſi perturbationem, temeritatemque reliques; & id unum cauſæ eſt, cur ubique quotidie videamus tot fortunatarum naufragia, domorum ruinas, negotiorum inſelices exitus, omnia luſque deque ferri, & confundi. De eſt enim gubernator & caput; horribilis tantum in eſt ſeditio, ſimilis ei quæ excitatur in Rebus publicis, Rege, ſummoque moderatore vacuis, ubi neſcitur quid ſit de-

A a 2

libera

liberatio, quid consultatio, quid electio. Nul-
lus quidem reperitur qui non se addicat cui-
piam vitæ statui, sed quotusquisque est in hoc
cum delectu & ratione præstet? Ex omnibus
qui se in matrimonium conjiciunt, aut se mu-
neribus publicis illigant, quanquam innumeri
sunt, quot reperies qui delegerint matrimo-
nium aut Magistratus? hoc est, qui coram
Deo deliberaverint, an conjugium esse ipsis
præstabilius, meliusque continentia an non
sibi periculosius foret implicare se reipublicæ
negotiis, quam privatim & sine Magistratu
vivere. Hoc est sanè quod me inducit ad pro-
ferendas hæc propositiones.

I. est, maximam hominum partem vive-
re sine delectu ac deliberatione. 1. Quia plu-
rimi sine carent, vel nullū intendunt finem: &
eiusmodi homines pejores sunt animantibus
quæ omnes fines suos habet, uti patet ex con-
stanti & uniformi earum agendi modo. Et
enim si plures interrogem quem sibi scopum
proponant in vita, & quem finem; vix res-
pondere possunt; ut qui de ea re minimè co-
gitant, nec etiam si finis sit aliquis sciant: vel
si respondent; insanos se esse probant. Hic
enim hoc unum cogitat ut vivat, alter ut edat,
alter ut bonis præsentibus fruatur, parum de
futuris sollicitus, quasi nihil ad se pertineant;
quia haud dubie, illi omnes sine carent; unde
etiam electione, quæ finem respicit.

2. Aliqui finem sibi proponunt in com-
muni: sed quoniam fortunæ & temeritate
omnia agunt, non utuntur consultatione ne-
que electione, ac de fine cogitant, potius tan-
quam de termino, quam de fine: uti enim
pueritia infantia, adolescentia pueritia, ju-
ventus adolescentia, huic ætas virilis, isti se-
nectus succedit: ita huic nostræ vitæ mortali,
atque miseræ succedere putant alteram vitam
beatam, etiam si eam non comparent. Itaque

universa omnia, ut sese offerunt, accipiunt,
atque illis utuntur, neque ulterius quidquam
cogitant: quasi vero beatitudinis conditio
pejor sit quam aliarum rerum caducarum,
quæ non nisi labore, & industria conquirun-
tur.

II. propositio est, Eos qui utuntur electi-
one, in duobus peccare 1. in objecto: 2. in
modo & in progressu electionis quam faci-
unt præposte. Quoniam alii in rebus tan-
tum humanis eam adhibent, atque in nego-
tiis temporalibus, minimè verò in moralibus,
cum contra fieri oporteret, quoniam ut dice-
bamus heri electio proprium est rerum mo-
ralium instrumentum. Ita viri pollescentes inge-
nio, cum in negotiis multa inquirent, pauci
tamen admodum quærent, *quid faciendo vitam
æternam possidebo?* Alii vero eam non adhibent
in rei summa, & quasi capitali, sed tantum in
adiunctis, & circumstantiis: uti parentes non
consultant ac deliberant, an filia danda sint
nuptui, sed cuiam danda sint: in quo gravi-
ter errant, quia illud prius, longè maioris mo-
menti est, quam secundum. Deliberatio igitur
hominum est propria quia rationales
sunt, ac præsertim in iis actionibus in quibus
agunt, ut homines sunt, hoc est liberi, & cir-
ca maiores.

Hinc sequitur paucos admodum in eo sta-
tu vivere, aut esse, in quo illos esse Deus vult:
quia omnes ferè casu, & fortuito conditio-
nem amplectuntur. Quæ enim sine delibe-
ratione, & consultatione suscipiuntur, casu
sunt, quæ autem casu sunt, raro ad suum fi-
nem perveniunt. Quæ res quanti sit momen-
ti ex sequentibus intelligi potest. 1. Quod vel
ea sola cogitatio maximam anxietatem, &
timorem animæ incutiat. Nam quæ esse po-
tèst animi securitas, si non nosti, *quæ Deo pla-
cent opera tua?* Quis timor, cum vereris ne
non placeant.

2. Quod multis gratiis privemur, quas
nobis

nobis Deus, ex suppositione tantum huius status appareret. 3. Quod hinc salus longè difficilior reddatur: Nam cum in i recta posset, nunc omnia sunt convertenda in obliquum.

4. Quoniam maxima pars mediorum, quæ Deus apparerat, inutilia redduntur; quia cum illo aut illo statu conjunctionem habent.

5. Quod multæ gratiæ, quæ futuræ erant efficares propter proportionem, & convenientiam cum statu, sunt tantum sufficientes defectu proportionis. 6. Sicut ille qui contra naturam, & invitâ, ut aiunt, minervâ, artem aliquam proficitur vix unquam in eâ excellit: Ita neque tu in eo statu, in quo te Deus non vult, proficies aliquando, quia illi non es aptus.

7. Sed quid dico salutem fieri inde difficilem, cum sæpè etiam moraliter fiat impossibile? Certe ideo multi damnantur. Impossibilitas autem moralis duo significat: 1. difficultatem maximam: quod unusquisque maxime timere debet: nam ex multis aliis capitibus, salus maxime est ardua, & tam multa nos vel blandimenta, vel impedimenta remouent à salute: 2. vixaliter inter homines contingere: unde sæpè in multis desperatio: quod si aliqui in alio statu salventur, oportet eos non ordinariis tantum laboribus & solita contentione esse contentos.

Quoniam igitur ea res tanti est momenti, & alioqui ab hominibus ita passim neglecta; placet eam hodie vobis exponere, atque ex doctrina moralium Philosophorum eam repetere.

Nota itaque 1. Electionem non esse proprie finis, sed mediorum propter finem. Probat S. Tho. ex Aristotele 6. Ethic. cap. 2. quia electio est conclusio syllogismi practici; finis autem locum habet promissarum, seu principiorum: at conclusio syllogismi practici semper est de medijs; nam semper concluditur in syllogismo practico nobis esse agendum; quod in finem cadere non potest; sed in media, quæ

propter aliud, hoc est, propter principium sunt; quare finis est præsupponendus. Nihilominus licet in rebus moralibus finis ita se habeat, ut se haber in speculativis principium, principia autem per se nota sint, præsertim, si sint prima; Quia tamen maxima est humanæ naturæ perversitas, illud etiam principium stabiliendum est. Itaque.

Affero 1. Dari aliquem finem humanæ creaturæ.

Probat 1. Quia alioqui non essemus: Vti enim sine causa efficiente nemo esse potest, ita neque sine fine: quia prima omnium causa est finis, sine qua efficiens non agit, quia à fine movetur ad agendum.

2. Quia si alia minus perfecta habent finem, ut patet ex rerum omnium constante usu, multò magis homo finem habet.

3. Quia temerè & casu non existimus, ut patet ex tam constante sibi natura, in hominum efformatione, quod non fieret si homines casu existerent: quod si non casu; igitur propter finem.

Affero 2. Illum hominum finem esse Deo obsequi, & illo tandem frui in vita æterna: Cætera autem rationem habere mediorum.

Probat 1. Quia finis est id quod efficiens intendit; Deus autem propterea homines creavit; igitur is est hominum finis. Antecedens patet ex Scripturis, & ex doctrina Patrum: Fecisti nos Domine ad te, ait Augustinus, & Proverb. 16. *Universa propter semetipsum operatus est Dominus*: Vnde humani cordis inquietudo est motus perpetuus, donec in Deo conquiescat, tanquam in fine.

2. Quia cum tantum fingi possit triplex rerum ordo, Deus, homo, & aliæ creaturæ; certè neque ipse suus est finis, neque aliæ creaturæ;

Atque

igitur

Igitur Deus. Non quidem ipse sui, quia cum finis sit causa, & id quod propter finem, effectus; & omnis causa distinguatur ab effectu; sanè homo non potest esse sui ipsius finis: Ad hæc; cum prima omnium causa sit finis, homo autem sit post efficientem, etiam sub ratione possibilis, sequitur hominem non posse esse sui ipsius finem. Iam neque res alia creatæ sunt hominis finis. Non corporeæ, quia sunt ipso imperfectiores, igitur respectu hominis non habent simpliciter rationem finis: spirituales verò licet secundum sint perfectiores, tamen cum per gratiam & auxilium supernaturale, tam sit homo capax beatitudinis, quam Angelus, idcirco ratione finis non est illo inferior. Præterea ex hominum creatione, & positione, non sequitur necessitudo creatas esse Intelligentias, igitur oportet Angelum, non esse hominis finem. Sequitur itaque Deum esse finem hominis. Porro duplici tantum modo, homo ad Deum pervenire potest; aut ei serviendo, aut eo fruendo; primum pertinet ad hanc vitam, alterum ad futuram: Relinquitur itaque hominis finem esse obsequi Deo ac tandem vitam assequi. Etenim uti arca Noë non quievit nisi in summis Armeniæ montibus; ita neque homo nisi in Deo, idcirco non sine causa dixi cætera habere rationem mediolorum. In quo vides summam Dei bonitatem, qui nobis tantam mediolorum copiam suppeditavit, ut nemo se excuset, si ad finem non perveniat; cum tot habeat vias atque modos ad eum perveniendi.

Hinc sequitur. Circa rem unam non esse deliberandum, sed pro certa habendam illam esse; nempe, vitam æternam nobis esse comparandam, vel cum rerum omnium jacturâ, vel per cruce, tormenta, incendia, & difficillima quæquæ; quoniam absolute loquendo, finis est comparandus: de qua re nec disputandum est, nec deliberandum, Et inter

cætera omnia illud manet inconcussum; salutem assequi oportet; tanquam primum principium, cui nemo, nisi amens, aut furiosus contradicere potest. Tu quidem deliberare potes, an sis hoc vel illud facturus; an uxorem ducturus an non; an te additurus illi arti, aut professioni, an non: Sed nullo modo, an te salvari oporteat: Ac licet multi Philosophi disputarint, in quo summum bonum consisteret, nemo tamen disputavit an esset quarendum: hoc enim est principium per se notum.

Quare 1. hinc possumus intelligere quantum sit hominum perversitas, qui rem Sole clariorem non vident.

2. Quodnam sit principium & fundamentum omnium nostrarum deliberationum, & unde omnes nostræ conclusiones trahende: Ex ea scilicet propositione, ac veritate per se nota: ad hoc natus sum, ut Deo serviam, & Deo fruatur. Atque illud principium sapè est pueris iterandum, ut sciant quam obrem nati sint. Nam sicut prima principia, ut per se nota sunt, ita per se intelliguntur, modo termini explicentur; ita hoc principium parvulis exponi debet, atque inculcari, & rusticis, & ignatis hominibus, quoniam omnes illud intelligendi capaces sunt. Illis itaque ostende rerum omnium varietatem, atque ordinem, eosque doce, non propter hæc omnia illos esse, sed propter unum Deum. Et sicut pueri assuetudine, ex omnibus hominibus & mulieribus facillè agnoscunt suos Patres, & Matres, dum illos quotidie appellant; & sicut ex omnibus domibus, suam agnoscunt, in quam excipiuntur, cum à cæteris excludantur: ita illis passim inculcandum, ut sciant se Dei unius causa esse, in unum Deum tendere, ad hoc natos esse ut Deum aliquando possideant, illoque fruantur, non autem ut fruantur rebus creatis quæ ab ipsis videntur.

Nota II, Cum circa finem tres actus versentur,

sedetur, cognitio, amor, & intentio, seu desiderium efficax; ante deliberationem supponi illos tres actus: quia cum actus sequantur obiecta, eundem etiam ordinem inter se habent quem habent eorum obiecta: cum itaque finis præcedat media, & deliberatio sit circa media, actus qui finem respiciunt debent præcedere.

1. Itaque omnium actus debet esse finis cognitio: quia voluntas non fertur in incognitum. Porro illa finis cognitio non debet esse tantum, 1. Habitualis, sed actualis: alioqui nemo moveretur, nisi ab actuali cognitione: in quo multi gravissimè delinquant, dum ea de re adeò sibi necessaria minimè, aut rarè cogitant. 2. Non debet esse confusa sed distincta: quia ex confusa cognitione nemo pervenit in finem; sed ex distincta: sicut nemo per nebulam, aut dubiam lucem, scopum certo attingit: Ad hæc; omnis etiam qui non pervenit, operatur ex confusa cognitione finis: Nam in rebus omnibus obscure tendimus in finem: Siquidem qui pulchritudinem corporum sectantur, qui honores, qui opes, quia quædam summi boni vestigia in istis rebus deprehendunt, in illud aliquo modo tendunt: sed quia hærent in umbra, ad corpus non perveniunt.

3. Non debet esse generalis sed particularis: Itaque non sufficit ut scias hunc esse naturæ rationalis finem; sed oportet ut scias tuum esse in particulari: ut hoc scilicet intelligas: Ego non sum propter hanc aut illam creaturam, sed propter Deum: Necessario salvari debeo: cætera, respectu mei sunt indifferentia: rebus omnibus possum carere, sine magno dispendio: unum est necessarium, salus & Deus.

2. Actus circa finem est amor: Ratio est, quia finis habet rationem boni; ultimus autem finis, rationem summi boni. Porro ille actus necessario sequitur ex cognitione finis, quia

tam multæ sunt huius boni illecebræ, ut ad amorem provocet, eo usque nemo sit qui finem illum, si modo norit, non amet: Vnde illud dictum Augustini, nimum reprehendentis, qui quod omnes vellent cum se dicturum esset pollicitus; id subiecit caro vendere, & parvo emere, quod negavit Augustinus esse omnium; sed illud esse certum, cupere omnes felicitatem. Immo in damnatis non deest ille amor felicitatis; ac nemo ita perversus est, ut eam non amet. Sed qui errant in eo, tantum errant, quòd eam alibi quærant, quam ubi ipsa sit. Verum, nunquam est ille actus, nisi ad sit actualis cognitio: ut scias quid perdas, nisi cogites. Nemo tamen putet se bonum esse si sic amet: quia & ille amor in impiis est; & omnis qui male amat, hoc amat, sed non amat eo modo quo oportet.

Quare 3. Actus requiritur circa finem, nempe intentio finis, seu desiderium efficax, quod includit generalem mediorum voluntatem: quem actum S. Thomas distinguit ab electione, & consensum appellat. Quia nimirum ubi intellectus finem nobis acquirendum proposuit per aliqua media possibile, si intendat voluntas, est quidam eius consensus in eam rem, quæ ipsi ab intellectu proposita est. Itaque voluntas finis includit voluntatem utendi mediis necessariis ad salutem, quæcunque illa sint: Quia non est tantum amor complacentiæ circa finem, sed amor efficax, & ei⁹ intentio. Vnde peritio legis periti hæc fuit: *Quid faciendo vitam æternam possi devo?* Non enim quæsit, an esset possidenda vita æterna: Non etiam an esset aliquid faciendum: hoc enim supponitur, ut evidens: sed quæsit, quid sibi esset faciendum: ostendens se ad id omne quod ad vitam æternam necessarium erat, paratum esse.

Atque inde originem habet consultatio: Nimirum oritur ex præsuppositione finis; deinde ex actibus circa finem: scilicet ex cognitione

gnitione finis; amore eiusdem; denique ex intentione ipsius. Et enim ex voluntate illa generali faciendi quidquid est necessarium ad salutem, nascitur illud studium inquirendi, quid faciendo vitam æternam possidebo? Quæ res ista duo supponit: 1. oportet me saluari; cætera accidant, ut fors feret, per me id licet; porro unum est necessarium, oportet me salvari. 2. Quidquid mihi est necessarium ad salutem, illud mihi præstandum est, quodcunque tandem sit, seu difficile; sive gratum, sive grave, & incommodum; sive futurum id fuerit cum oblectamentorum meorum comodorumque iactura, sive cum eorum conservatione, nullo habito respectu ad repugnantiam aut expletionem proportionis meæ; quoniam id unum mea singulariter interest, & postpositis omnibus reliquis, saluum esse me oportet, ac eadem necessitate, oportet mihi velle media, salutis meæ necessaria. Unde fit ut non deliberetur super fine, quia præsupponitur, neque super mediis in genere, quandoquid præsupponitur intentio finis: ac proinde non deliberatur an oporteat salvari, nec utrùm aliquid faciendum sit, ad id assequendum; certum est enim si sit finis, esse quædam media necessaria: sed quæritur, quid sit faciendum, & in ea inquisitione consistit deliberatio, cuius terminus est electio certorum mediiorum.

Hinc sequitur non leviter eos errare, qui finem medijs, non media fini subordinant, ratione planè præpostera, ipsosque nec recta tendere ad Deum, sed obliquè Deum ad suas voluntates, & consilia trahere: ut qui matrimonium inire, aut Ecclesiasticum munus aut beneficium accipere primitus statuunt, atque ita demum Deo servire; cum è contrario deberent sibi finem suum proponere, nimirum Dei obsequium, & salutem æternam; atque videre, num matrimonium, aut alius status huic fini aptius conveniat. Nam cum unus sit

finis, cætera se habent tanquam media, quare post finem sumi debent, non autem ante finem, quod contrà isti faciunt.

Nota III. Si finis assequendi unum tantum esset medium, opus non esset deliberatione; Itaque cum feræ animantes determinata habeant media non deliberant; sed cum in hominibus varia insint media, deliberatio in illis habet locum; Eadem ratione licet plura essent media, si tamen omnia essent necessaria, nulla opus esse deliberatione: unde sequitur, si Deus quædam proposuit ut necessaria, absolute illa esse amanda. Ita Sacramenta instituit; fidem unam. Ita necessariam volunt mandatorum observationem: & propterea circa eiu modi nulla fieri debet deliberatio. Hoc sensu tres pueri, Daniel 3. responderunt Regi Nabuchodonosori imperanti adoratione statuarum. *Non oportet nos de hac respondere tibi: Ecce enim Deus noster quem colimus, potest eripere nos de camino ignis ardentis, & de manibus tuis, & Rex, liberare: quod si nolueris, notum tibi sit Rex, quia Deo tuo non colimus, & statuas auream quam erexisti non adoramus.* Verum inter ea, quæ singula non sunt necessaria, manet eligendi potestas: ut in vita plures sunt conditiones, plures actiones. Electio siquidem non fit nisi inter plura: est enim unius præ alio amor: utpote quæ ex Aristotele lib. 3. Ethic. cap. 2. dicitur *προαίρεσις, ὡς ὁ μὲν ἰσχυρὰ ἀπέχει.* Quasi quod præ aliis sumendum: quod dici non potest nisi respectu plurimum.

Nota IV. Istam prælationem unius præ alio faciendam esse respectu finis: quia cum media non sint per se amabilia, sed tantum propter finem; ita inter se absolute comparari non debent, sed habita semper ratione finis: qua in re multi committuntur errores. Nec etiam illud generaliter, & absolute fieri debet, sed mei respectu, quia finem spectro ut à me acquirendum. Ita David 1. Reg. cap. 17. non potuit uti armis Saül quibus eum induit.

pugnaturum contra Goliath, eo quod armorum usum non haberet. Itaque in his rebus non semper valet exemplum. Nec valet argumentatio, ab uno homine in alium petita: uti cum dicitur plures esse in seculo salvatos; plures in eo officio, in ea conditione, in iis negotiis se bene gessisse: hæc enim spectanda non sunt secundum communes rationes, sed secundum proprias, & particulares. Ea itaque media præ aliis eligenda sunt, quæ maiorem habent cum fine proportionem, ac melius in finem deducere valent.

Nota V. Vti finis debet esse bonus (nam bonum per se, & finis convertuntur) ita etiam media bona esse debent: itaque in consultatione, mala cum bonis comparari non debent: satis enim constat deserenda esse mala, eligenda autem esse bona, vel potius simpliciter amanda: Omnis igitur electio est inter bona, cuius terminus est, ut relictis minus bonis meliora eligantur: In quò vides multoties deceptionem, qui sibi satis esse putant, si mala fuggiant, & omittant bona; atque se legi satisfacere putant, cum dicunt se illicitis non immisceri: illi enim si hoc tantum habeant, nondum electionem inchoarunt.

Nota VI. Electionem præcipuè fieri debere circa statum vitæ, tanquam circa rem maximi momenti, & quæ desereri non potest, & ex quâ fere omnia nostra pendent: Deinde circa res principales vitæ nostræ; circa usum bonorum; circa testamenta: circa ordinationem, ac dispositionem aliorum qui nobis subsunt, ut accidit in Parentibus, qui de liberis disponunt, quod illis in vitis aut inconsultis, fieri non debet; quoniam tanti illorum interest: Neque enim cogere illos debent ad Matrimonium, multò minus ad Statum Religiosum, cum illud prohibeatur à Concil. Trident. sess. 5. de Reform. cap. 18. sub pœnâ excommunicationis; ut & contrarium vetatur, ne scilicet impediatur ingredi

Religionem. Eodem modo circa conscientie suæ regimen; Sacramentorum usum, domesticam disciplinam, in vestibus, sumptibus, mensâ, ludo, & aliis rebus maioris momenti: quoniam hæc maximè ad finem nostrum conducunt, cum potissimam vitæ nostræ partem contineant. Præcipuè tamen Electio idonea faciendâ est in iis quæ sunt immutabilia: quia alioqui ex eius neglectu, error natus diuturnior est, atque gravior, cum nihil supersit aut eligendum, aut mutandum.

Ex his omnibus nascitur faciendæ bonæ Electionis obligatio, quæ quanti sit momenti, facile ex dictis intelligi potest. Nunc superest modû illius faciendæ vobis ostendere: sed hoc opus in alteram diem reijcio, ne diuturnior oratio vobis afferat fastidiû. Solum modo de sequentibus pauca vos interrogo.

1. An ita vivatis, an non? Hoc est, an apud vos omnino statueritis, quid quid sit aut contingat, salutem æternam, habendam ac possidendam esse? Item quæ ad salutem sunt necessaria, quæcunque tandem illa sint, vobis esse faciendâ, quid quid tandem in illis ferendum fuerit, quid quid amittendum, quacunque demum te privare vos oporteat. *Quid enim prodest homini si universum mundum lucretur, anima vero sua detrimentum patiat: aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Et alibi: Fortè unum est necessarium: Cætera omnia, uti clamat Ecclesiastes: Vanitas vanitatum, & omnia vanitas: hoc est, nihil solidum; ad hæc; nihil utile, nihil conferens sive sit gloria, sive opes, sive delicia, sive voluptates, seu autoritas & jactantia, seu scientia, eloquentia, artes, humana dona, amicitia; omnia vanitas: hoc est, ut interpretatur S. Greg. Nyssenus, quorum nullus usus, quæ magno studio, & contentione facta sunt, at nullo scopo proposito: ut quæ in campo arenoso sunt ædificia, quæ fit adversus stellas jaculatio; ventorum venatio, cursoris adversus suam umbram concertatio,*

quando contendit eius verticem ascendere, & si quid eiusmodi invenimus in iis quæ facta sunt temerè, quæ quidem omnia, vanitatis verbo subiiciuntur: quam sententiam spirituale carmen apud S. Chrysostr. in Parænesi ad Eutropium, ac subdit: Hunc versiculum, si scirent qui in potentia versantur, in parietibus omnibus, & in vestibus suis scriberent, in foro, & in domorum ingressibus: Et quoniam multæ sunt rerum facies, multæ imagines falsæ, quæ decipiunt incautos, istud oporteret quotidie salutare carmen, & in prandiiis, & in cœnis, & in omni conventu, unumquemque proximo suo canere, & à proximo suo libenter audire; quia *vanitas vanitatum, & omnia vanitas*: unum autem planè necessarium est, me oportet salvari:

2. An hætenus usi fueritis in vita Electione, & in omnibus negotiis, de liberatione? Certe uti ferè inter homines vivitur, omnia, vel ita, vel cupiditate, vel temeritate, vel ex recepta consuetudine reguntur: nihil iam ratio, nihil consilium, nihil autoritas, multò minus Religio, vel futuræ vitæ cogitatio regunt vel administrant. Vos enim testor, qui hæc adestis: Quotus quisque vestrum, ea via processit, qua debuit? Etenim vel in aliquo statu es, vel in nullo? Si in nullo, quid expectas, ut tibi maxima vitæ pars fluat inutilis? si in aliquo es: Age, an illum statum elegisti? an coràm Deo deliberasti utrum ille status tibi esset ad salutem idoneus, atque conveniens? Equidem Deus hominibus rationem dedit: sed vel ea ipsi non utuntur, vel ad parva consilia, aut ad res inutiles & vanas abutuntur. Hinc 1. Omnia cedunt in contrarium; hinc existunt infelicia Matrimonia, negotia miserè suscepta; exitus plerumque tragici ac miserandi quia quæ re ferè suscipiuntur, infelicitè concluduntur: Hinc 2. Nullus ferè illi vitæ se addicit ad quam idoneus est. Nemo ferè in eo

statu vivit, in quo Deus eum eum voluisset vivere, unde omnia vitæ officia præpostero ordine invertuntur, nec Deus rebus ullis benedictionem largitur.

Quare hoc ego vobis consilium offero, ut quia consultatio, & deliberatio fieri potest, & circa immutabilia, & circa mutabilia; immutabilia verò in quantum talia esse possunt in hac vita, verbi gratia, statum vitæ, matrimonium, religionem, votum castitatis; mutabilia verò actiones vitæ, & quæ ad statum non pertinent: Circa immutabilia quidem, qui nondum elegerunt, ut serio coràm Deo videant, quid sibi, aut quid aliis, si id munus ipsis incumbat (ut Parentibus pro liberis) eligere debeant: Qui verò elegerunt, si id recte non fecerunt, si id rectè non fecerunt, ut errorem suum bonis operibus compensare, atque pœnitentia emendare studeant, intelligentes sibi difficiliorem esse salutem, quam aliis; non esse illis quidem resiliendum, quia status habet immutabilitatem, sed in navis, in qua navigant manendum, maiorem vero adhibendam diligentiam: Ita Elai cum à prima benedictione dei electus fuisset, multis lachrymis, & magno eiulatu, usque ad rugitum patris pectus emollivit: Genes. 27. Num unam, inquit, tantum benedictionem habes Pater? Mihi quoque obsecro, ut benedicas. Cùmque ejulavit magno fletu, motus Isaac dixit ad eum, in pinguedine terra. & in rore oculi desuper, eris benedictio tua: Circa mobilia verò, ut unusquisque serio de liberet, quid in singulis, habitæ in ratione sui status, virium, facultatū, & decentiæ præstare debeat, circa se, circa alios, domesticos, externos, in cura corporis, in cultu, in expensis in occupationibus, in studio virtutum, circa Eleemosynas, pœnitentias, & alias vitæ partes in omnibus inquirendo, quid faciendum, vitæ aternam possidendo? quoniam hoc unum solùm omninò necessarium est; præter illud, nihil absolutè, sine illò, omnia vana, inutilia,

noxia, & pernicioſa. Hæc eſt ſumma Chriſtiana prudentia, hæc eſt ſumma ſapientia: ſed filij huius ſæculi. ut dicitur Luca 16. prudentiores filiis lu-*is* in generatione ſua ſunt. Hoc demum eſt habere ſerpentis prudentiam, caput ſervare innoxium, cætera obicere. Hoc ego ſi vobis perſuadeo beatus ſum, ac præcipuam operis mei partem fecero. Itaque omnes ſerio cogitent, quid faciam, quomodo mihi vivendum: vnusquisque id diſquirat ſecundum ſuam ſortem, ac ſtatim

Quia vnusquisque ad beatitudinem natus eſt: quæ eò tantum modò acquiri poteſt: & ut loquitur S. Auguſtinus lib. 1. Soliloq. cap. 1. Hoc amat omne quod poteſt amare, ſive ſciens ſive neſciens: ſi neſcis, in vanum tendis, ſi noſtri recta tende, & ſic tende, ut poſſis aliquando pervenire, quod nobis largiatur qui eſt benedictus Deus in ſæcula.

Amen.

* *
*

FERIA SEXTA.

DOMINICÆ PASSIONIS.
CONCIO TERTIA.

Quomodò ſit facienda Electio.

Collegerunt Pontifices, & Pharifei concilium. Ioan. 11.

EAdem ad noſtrum propoſitum eſt diſtinctio inter eos quos Chriſtus ap- pellat filios huius ſæculi, & eos quos vocat filios lucis, quæ olim erat in Agypto inter filios Iſraël & Agyptios ratio- ne lucis & tenebrarum: Eos ſiquidem divi- dicus, vel neglectus deliberationis, & ele- ctionis. Nam qui in ſuis rebus utuntur con- ſultatione, illi ambulant in luce; (qui autem, ait Chriſtus, ambulaverit in die, non offendit) Qui vero ſine conſultatione ſe regunt, omnia ag- grediuntur, & caſu, & temeritate, itaque ſine

luce; ut enim ait Chriſtus, *qui ambulat in tene- bris neſcit quò vadat*: unde confirmatur quod in præcedenti diſcurſu oſtendimus, neceſſariam eſſe deliberationem. Sed quia unum ſuper eſt, ſcilicet ut eius præxim, & uſum oſtendamus, id hodierna die aggredimur, ſi tamen prius Virginis opem imploraverimus. AVE MA- RIA.

TRIA in primis non malè habent, vex- antque in præſenti vitâ, & eam plerif- que incommodis cumulant. Vnum eſt, Incer-